

DEMOKRATI UNDER PRES

Beboerdemokratiet som en styrke

V/ STRATEGIDIREKTØR LISBETH KNUDSEN

ALTINGET/ MANDAG MORGEN

Vi har et demokrati i krise

- ▶ Tomme partiforeninger. Skæv aldersfordeling blandt partiaktive.
- ▶ Partihoppere og løsgænger-politikere uden loyalitet.
- ▶ Kun omkring 2 procent af vælgerne afgør, hvem vi kan stemme på.
- ▶ Partierne er ikke længere folkelige bevægelser, men kommunikationsmaskiner styret af spindoktorer og karismatiske ledere.
- ▶ Demokratiet har aldrig været mere professionelt – og måske heller aldrig mere fjernt for almindelige borgere.
- ▶ Politikskabelsen kommer ikke fra græsrodderne, men fra strategiske, politiske stabe fjernt fra vælgernes daglige problemstillinger. Det giver en oplevelse hos vælgerne af ikke at blive set hørt og forstået.
- ▶ Vælgerne kan ikke identificere sig med politikerne. Føler de kæmper mere for deres eget næste valg end for politiske sager.
- ▶ Mange marginaliserede vælgere oplever, at politikerne, embedsmændene og medierne taler et uforståeligt sprog sammen, som den almindelige engagerede vælger ikke forstår.

Vi har et civilsamfund under forandring

- ▶ Samfundstendenser presser både det store demokrati og beboerdemokratiet.
- ▶ Fra brede, langvarige strukturerede fællesskaber til flere snævre, periodiske og fleksible fællesskaber.
- ▶ Politiske fællesskaber smuldrer – vi søger sammen med dem, vi i forvejen kan identificere os med.
- ▶ Mistillid og polarisering risikerer at vokse.
- ▶ Mange trækker sig fra at deltage i demokratiet.
- ▶ Hvorfor bruge tid på et demokrati, der kan være langsomt og konfliktfyldt?

Fra vi-samfundet (efterkrigstid – 1980'erne): stærke kollektive fællesskaber, høj tillid til institutioner, fokus på fælles løsninger.

Til jeg-samfundet (1980'erne – 2010'erne): individualisering, personlig frihed, selvrealisering og ansvar for egen succes.

Mod et nyt vi-samfund (2020'erne →): fleksible fællesskaber, netværksbaserede relationer, interessefællesskaber – ofte midlertidige og formålsdrevne.

HVORFOR BETYDER DET NOGET?

Beboerdemokratiet er et af de mest umiddelbare og nære former for demokrati, hvor borgerne direkte kan påvirke deres egen bolig, naboskab og tryghed.

Når det ikke fungerer, svækkes både lokalt engagement, tillid og samhørighed.

Når det fungerer, er det en stærk generator for demokratisk dannelse og deltagelse i det store demokrati. Folk, der deltager i hverdagsdemokratier, stemmer mere, har mere tillid og deltager i flere fællesskaber.

Hverdagsdemokrati i fokus

Kortlægning af danskernes deltagelse i samfundets mange mini-demokratier

Hvorfor er beboerdemokratiet er værd at kæmpe for?

- ▶ Det betaler sig – for beboere og ledelse.
- ▶ Data fra BL viser, at aktive beboere har højere demokratisk selvtillid og deltager mere i valg og foreningsliv.
- ▶ Når vi styrker det nære demokrati, styrker vi også sammenhængskraft, tillid – og ja, tryghed og trivsel.
- ▶ Og det gælder ikke kun for beboerne. Det gælder også for jer som ledere.
- ▶ Organisationer med stærke og legitime beslutningsprocesser står langt bedre i modvind – både politisk og økonomisk.
- ▶ Beboerdemokratiet er en god øvebane for demokratisk selvtillid og deltagelse.
- ▶ Demokratiet er langsomt, besværligt, rodet – men stærkt. Det kræver mod, vedholdenhed og langsigtet ledelse.

Beboerdemokrati er en vigtig ledelsesopgave

- ▶ Når deltagelsen falder, når konflikterne tager til, når valgte beboere føler, at de ikke har reel indflydelse – så er det ikke bare en ærgerlig tendens. Det er et tegn på, at demokratiet ikke bliver ledet.
- ▶ Og når demokratiet ikke bliver ledet, så mister I ikke kun engagement. I mister legitimitet. Uden legitimitet bliver beslutninger vanskeligere at gennemføre. Mistilliden breder sig. I ender med at bruge flere ressourcer på brandslukning og konfliktmægling, end på udvikling.
- ▶ Derfor er beboerdemokratiet ikke kun beboernes anliggende. Det er også jeres ledelsesrum.
- ▶ Det er jer, der sætter tonen. Hvis I tager beboerdemokratiet alvorligt – så gør beboerne det også. Hvad får I ud af det: I får stærkere fællesskaber. Større tryghed. Og færre konflikter.

12. bud. Hvad kan I gøre som topledere?

1. Definér jeres ambition. Besvar det enkle spørgsmål: Hvad skal beboerdemokratiet kunne i vores organisation?
2. Sæt et klart mål for deltagelse, mangfoldighed og kvaliteten af beslutninger.
3. Mål på det – ligesom I måler på økonomi og drift.
4. Design de rette rammer: Sænk tærsklen for at deltage: flere formater end afdelingsmøder.
5. Brug digitale platforme og kortere, fokuserede møder.
6. Sørg for professionel støtte til afdelingsbestyrelserne – ingen skal drukne i formalia.

12. bud. Hvad kan I gøre som topledere?

7. Byg en stærk kultur: Vis, at beboerdemokratiet er kerneforretning – ikke et biprojekt.
8. Anerkend og synliggør dem, der tager ansvar.
9. Tal beboerdemokratiet op i alle relevante sammenhænge – internt og eksternt.
10. Led personligt og tilstedeværende: Mød op – også når konflikterne ulmer.
11. Vær den, der insisterer på samtalen og finder løsninger.
12. Del historier om succeser – det smitter og løfter legitimiteten

Som topledere har I tre roller, I ikke kan løbe fra

- ▶ **Strategen** – der sætter beboerdemokratiet på dagsordenen, giver det klare mål og sørger for, at det får ressourcer.
Hvis I ikke investerer i demokratiet, investerer I i konflikter.
- ▶ **Kulturbæreren** – der viser, at beboerdemokratiet er en del af kerneforretningen. Jeres ord og handlinger afgør, om beboerne oplever sig som medejere eller som kunder.
- ▶ **Brobyggeren** – der skaber forbindelsen mellem det nære og det store demokrati. Når I inviterer unge, nydanskere og travle børnefamilier ind i samtalen, styrker I ikke kun boligområdet – I styrker samfundet.

“ *Beboerdemokratiet er ikke et hyggeprojekt, I kan lade køre ved siden af driften. Det er jeres ledelsesrum. Og hvis I ikke leder det, bliver det ledet af tilfældigheder – eller af dem, der råber højest.*

Beboerdemokratiet dør ikke af manglende beboerengagement – det dør af manglende ledelsesengagement. ”

Samtale og debat med BL formand Allan Werge